

L'Institut de Filologia Valenciana

El doctor Antoni Ferrando, actual director de l'Institut de Filologia Valenciana, ens parla tot seguit sobre els inicis i la història d'aquesta entitat creada per Sanchis Guarner el 1978, sobre els seus objectius i la seua trajectòria científica. Així mateix, fa referència a la repercussió social de l'Institut, tot tenint en compte la importància socio-cultural que té la llengua en la societat valenciana. A més a més, Antoni Ferrando aprofita per avançar-nos els projectes de futur de l'IFV.

Una de les primeres iniciatives que es proposà Sanchis Guarner després de la constitució del Departament de Lingüística Valenciana -ara de Filologia Catalana- fou la creació d'un Institut Universitari de Filologia Valenciana que:

a/ canalitzés la publicació de treballs de recerca tant en el camp lingüístic com literari, amb especial atenció a la realitat valenciana;

b/ promogués l'ensenyament de la llengua en els més diversos nivells educatius, i

c/ emetés informes i dictàmens tècnics en matèria de llengua, toponímia, antroponímia, etc.

L'Institut fou aprovat pel Ministeri d'Educació i Ciència per ordre de l'11 de juliol de 1978 (BOE, 18-X-1978). El 4 de desembre de 1979 Sanchis n'era nomenat Director i, sis dies després, prenia possessió del càrrec, situació que va mantenir fins a la seua mort. Posteriorment, l'Institut ha estat dirigit per Antoni Ferrando (des del 1983 i des del 1992) i Joan Fuster (des del 1985).

La Biblioteca Sanchis Guarner

El mateix any de la seua creació, Sanchis inicià una col·lecció de monografies i assaigs amb la publicació del seu llibre *El sector progressista de la Renaixença Valenciana*, col·lecció que a partir del número 3 s'integrà en l'Institut i que, després de la seua mort, ha estat rebatejada, a partir del número 7, amb el nom de "Biblioteca Sanchis Guarner". Quinze anys després, la col·lecció ha editat vint-i-vuit volums, entre els col·laboradors de la qual figuren, a banda del mateix Sanchis, autors com Joan Fuster, Albert

Hauf, Vicent Simbor, Lola Badia, Antoni Ferrando, Joseph Gulsoy, Manuel Pérez Saldanya, Carme Barceló, Josep Romeu, Ricard Blasco, Vicent Salvador, Emili Casanova, Maria Josep Cuenca, Ferran Carbó, Agustín Rubio, etc. Una gran part d'aquests treballs està dedicada a l'estudi de la producció literària i lingüística valenciana, però també a visions de conjunt i fins i tot a temes i escriptors no valencians. La publicació de la major part d'aquests llibres ha estat possible gràcies a l'ajut de diverses institucions, entre les quals destaquen les Diputacions de València i Castelló, el Departament de Filologia Catalana de la Universitat de València i els ajuntaments de l'Alcúdia, Xàtiva, Silla i Ontinyent. Els tres nous volums previstos per al 1994 estaran dedicats a l'estudi de la producció de la cultura literària popular des del segle XV al XVIII; a la lingüística cognitiva -tema absolutament nou dins dels estudis de lingüística catalana-, i, finalment, el darrer consistirà en l'edició crítica i l'estudi filològic del Llibre d'Antiguitats de la Seu de València. El primer és a cura de Josep Romeu; Manuel Pérez Saldanya i Vicent Salvador s'encarreguen del segon, i Joaquim Martí realitzarà l'edició crítica.

Caplletra, revista internacional de filologia

El 1986, l'Institut de Filologia Valenciana (IFV) inicià la publicació d'una revista semestral de filologia, amb voluntat de projecció internacional, que, a proposta del poeta Salvador Jàfer, rebé el títol de *Caplletra*. Fins ara se n'han publi-

cat deu números, generalment monogràfics, dedicats a les més diverses disciplines filològiques. Entre els números miscel·lanis destaca el primer, que comptà amb la col·laboració de Joan Coromines, Germà Colon, Jaume Riera, Joan Fuster, Jaume Pérez Montaner, Vicent Salvador i Emili Casanova. Els monogràfics han estat dedicats a la Renaixença (4), gramàtica històrica (6), anàlisi del discurs (7), gramàtica generativa (8), llengua i literatura de la "Decadència" (9) i literatura valenciana de postguerra (10). En l'actualitat hi ha quatre números monogràfics en premsa: dos que recullen les ponències d'un congrés celebrat a Alacant, on s'estudià la filologia catalana que s'ha fet entre 1800 i 1950 -volum coordinat per Jordi Coromines-, mentre que els altres dos estan dedicats a la cultura i la literatura medieval, volums que es troben sota la cura d'Albert Hauf. Altrament, estan previstos monogràfics sobre teatre contemporani en català (Oliver, Espriu, Brosa, Villalonga, Pedrolo, Benet, Sirera, etc.), amb especial atenció a la situació valenciana i mallorquina; sobre la fraseologia, tot analitzant-la des d'una triple vessant (teòrico-descriptiva, comparativo-diacrònica i aplicada) i darrerament, sobre els estudis de fonologia no lineal. Els professors Vicent Simbor, Vicent Salvador i Manuel Pérez Saldanya, respectivament, seran els coordinadors de cadascun d'aquests monogràfics.

L'objectiu fonamental de la revista és oferir els resultats de les recerques de les diverses línies d'investigació en Filologia Catalana, o d'interès per aquesta, que es desenvolupen al si de les universitats valencianes i, alhora acostar a l'àmbit valencià recerques que es realitzen a la resta del domini lingüístic i entre la catalanística estrangera. *Caplletra* manté intercanvis amb d'altres revistes nacionals o internacionals com *Bulletin of Hispanic Studies*, *Romanica Vulgaris*, *Revista de Filología Románica*, *Hispanica Posnanensia*, *Zeitschrift für Katalanistik*, *Working Papers in Linguistics*, *Catalan Review*, *Revista de l'Alguer*, *Sharq al-Andalus*, etc.

Informes i dictàmens

L'impuls de l'ensenyament de la llengua fora dels estudis d'especialització, Sanchis Guarnier el canalitzà a través de l'antic Institut de Ciències de l'Educació, del qual també era director. Actualment, aquests objectius estan coberts per altres instàncies universitàries (els Serveis de Nor-

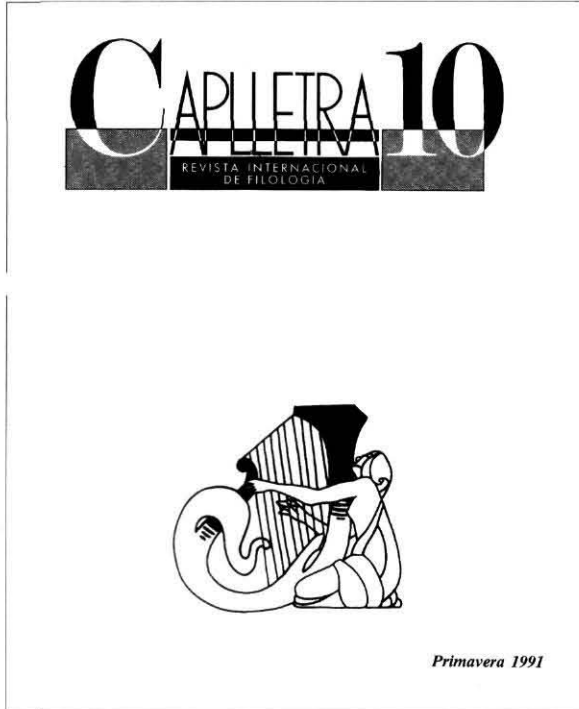
BIBLIOTECA MANUEL SANCHIS GUARNER

1. El sector progressista de la Renaixença valenciana. *M. Sanchis Guarnier*
2. Narcís Vinyoles i la seua obra. *A. Ferrando*
3. Els orígens de la Renaixença valenciana. *V. Simbor*
4. Consciència idiomàtica i nacional dels valencians. *A. Ferrando*
5. Els inicis del teatre valencià modern (1845-1874). *M. Sanchis Guarnier*
6. El món mariner de Peníscola. *A. Ayza*
7. El cultiu tradicional de l'arròs a Silla. *M. Zaragoza*
8. Toponímia aràbiga del País Valencià. Alqueries i castells. *C. Barceló*
9. El gest poètic. Cap a una teoria del poema. *V. Salvador*
10. Estudis sobre la literatura del País Valencià (1959-1936). *R. Blasco*
11. Epistolari de la València medieval. *A. Rubio*
12. La «Rondalla de Rondalles» de Lluís Galiana. Estudi lingüístic i edició. *J. F. Pellicer*
13. El lèxic d'Antoni Canals. *E. Casanova*
14. Lírica trobadoresca del segle xv. *P. Bohigas*
15. La narrativa valenciana de pre-guerra. *A. Bernal*
16. Els fonaments de la literatura contemporània al País Valencià (1900-1939). *V. Simbor*
17. Els sistemes modals d'indicatiu i de subjuntiu. *M. Pérez Saldanya*
18. Llibres i problemes del Renaixement. *J. Fuster*
19. D'Eixemenis a Sor Isabel de Villena. Aportació a l'estudi de la nostra cultura medieval. *A. Hauf*
20. Joan Vinyoli: estructura poètica i construcció imaginària. *F. Carbó*
21. Les ordinacions de la costa marítima del Regne de València (1673). *J. Martí (ed.)*
22. Les oracions adversatives. *M. Josep Cuenca Ordinyana*
23. Problemes bàsics de la teoria sintàctica generativista (1957-1986). *Abelard Saragossà*
24. Entre la poesia en prosa i el conte literari. *Vicent Alonso*
25. Tradició i modernitat als segles xiv i xv. Estudis de cultura literària i lectures d'Ausiàs March. *Lola Badia*
26. Estudis de gramàtica històrica catalana. (En premsa.) *Joseph Gulsoy*
27. La recuperació literària en la postguerra valenciana (1939-1972). *Ferran Carbó/Vicent Simbor*
28. Literatura actual al País Valencià (1973-1992). *Vicent Simbor/Ferran Carbó*

malització Lingüística) i administratives (la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat) i fins i tot privades (Acció Cultural del País Valencià), la qual cosa permet a l'Institut de centrar-se a la recerca i en l'elaboració d'informes i dictàmens.

En efecte, a part de la publicació dels treballs d'alta especialització filològica, l'Institut realitza activitats investigadores que pretenen respondre a exigències socialment més compartides. A

Dins d'aquesta activitat s'ha d'incloure, entre altres, treballs com els informes sobre normativització dels noms dels municipis valencians, sobre distribució dels municipis valenciano-parlants i castellano-parlanís del País Valencià a efectes del que preveu la *Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià* (1983), sobre la identitat del valencià, que han estat presentats davant el Defensor del Pueblo, la Nunciatura Apostòlica, els jutjats, etc., o sobre l'adequació lingüística del material escolar. Aquesta mena d'informes han estat realitzats a requeriment d'institucions públiques o per iniciativa pròpia. L'IFV projecta publicar enguany un recull de declaracions institucionals sobre la identitat lingüística del valencià. D'altra banda, la Generalitat valenciana ha publicat diversos decrets que remetien als criteris normatius de l'IFV, l'últim dels quals és el del 5 d'abril de 1993, on s'estableixen els objectius i continguts del primer nivell de valencià en les Escoles Oficials d'Idiomes.

El futur IIFV

L'IFV, que té la seu a la Facultat de Filologia, ha iniciat els tràmits necessaris per a la seua reconversió en Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, que preveu una representació paritària en el seu Consell i en el Patronat de l'Institut de les universitats que l'integren, és a dir, totes les que imparteixen filologia (fins ara, la representació del professorat de les universitats de Castelló i Alacant era a títol personal). Ara bé, no obstant el caràcter eminentment universitari del nou IIFV, s'hi preveu també la representació de sectors socials, culturals i institucionals no universitaris que puguen contribuir als objectius que persegueix l'Institut. De fet, l'actual Consell compta amb membres no universitaris com Enric Valor o Vicent Pitarch.

Amb aquesta transformació, doncs, l'IIFV pretén coordinar millor la tasca investigadora que es realitza al si de les tres universitats valencianes i alhora crear un organisme filològic unitari que expresse millor, davant la societat valenciana, les respostes de la comunitat científica als problemes que se li plantegen.

Antoni Ferrando
Director de l'IFV

tall d'exemple podem citar la recopilació i proposta de normativització de la toponímia major i menor del País Valencià (1900-1992), treball requerit per la Direcció General de Política Lingüística, i les Jornades sobre la Llengua Oral als mitjans de comunicació valencians, celebrades el 1987 amb el suport de la Institució Valenciana d'Estudis i Investigacions, les ponències i comunicacions de les quals han estat aplegades en el volum *La llengua als mitjans de comunicació* (València, 1990). Aquest llibre, aparegut en el moment d'iniciar-se les emissions televisives de Canal 9, constitueix una resposta universitària al repte d'elaborar una proposta d'estàndard oral per al valencià.

El 1978, la Facultat de Filologia aprovà un document sobre l'origen i la identitat lingüística del valencià en resposta a les virulentes campanyes de desinformació desplegades per alguns sectors socials valencians. El document, titulat *Informe sobre la llengua del País Valencià*, va encetar una nova col·lecció de l'IFV, que Sanchis Guarner batejà amb el nom d'Informes i Dictàmens". Atés el caràcter puntual i generalment breu dels treballs d'assessorament i dictamen que l'Institut ha realitzat des del seu començament, aquesta activitat no s'ha vist reflectida en publicacions.

